

Autorzy tomu:

Mateusz Antoniuk
Edward Balcerzan
Jacek Brzozowski
Mirosław Czarnik
Stanisław Dłuski
Bogusław Dopart
Józef Duk
Aleksander Fiut
Patrycja Garboś
Karolina Górniak-Prasnal
Joanna Grądział-Wójcik
Alicja Jakubowska-Ożóg
Anna Jamrozek-Sowa
Bogusław Kiere
Urszula Klatka
Michalina Kmiecik
Dawid Kujawa
Agnieszka Kwiatkowska
Bogusława Latawiec
Karol Maliszewski
Piotr Michałowski
Iwona Misiak
Joanna Orska
Zenon Ożóg
Janusz Pasterski
Piotr Pietrych
Uta Przyboś
Magdalena Rabizo-Birek
Małgorzata Rygielska
Wiesław Setlak
Barbara Sienkiewicz
Anna Spólna
Magdalena Sukiennik
Alina Świeściak
Dorota Walczak-Delanois
Elżbieta Winiecka
Władysław Włoch
Jan Wolski

ISBN 978-83-7996-453-6

Przyboś DZISIAJ

Przyboś DZISIAJ

Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego

W październiku 2015 r. minęło 45 lat od śmierci Juliana Przybosia. Księga *Przyboś dzisiaj* pokazuje, jak go się teraz widzi, czyta, ocenia, w jakie wpisywany jest konteksty. Słowa „Księga” używam nie tylko ze względu na liczbę arkuszy autorskich, ale także wartość umieszczonych w niej poszukiwań: faktów, rozbiórów i ocen. Jest tu zatem Przyboś modernista, poeta awangardowy umieszczony w dwudziestolecu międzywojennym, programotwórca i poeta posługujący się własnym poetyckim idiomem. Drugi to Przyboś ukazany w kontekście życia literackiego, związany ze „Zwrotnicą”, niszczący Kasprowicza, zwalczający skamandrytów. Stale broniący swojej niezależności poetyckiej, niepoddający się socrealizmowi, walczący o optymistyczny kształt poezji. Autor *Ody do turpistów*, recenzent poetyckich debiutów, redaktor „Odrodzenia” i „Poezji”. To Przyboś uznany przez Błońskiego za bieguna przeciwnego poetyckiemu biegunowi Miłosza. Trzeci Przyboś to poeta w kontekście historii politycznej. Tu ważna jest jego biografia, znana i wydobywana z archiwów, konfrontowana z ludzką pamięcią. Gimnazjum w Rzeszowie, udział w obronie Lwowa, w wojnie 1920 r., potem związek z obozem Piłsudskiego. Mocny zwrot rewolucyjny. Sowiecki Lwów. Okupacja niemiecka przeżywana w rodzinnej Gwoźnicy. I gwałtowny akces do nowej władzy. Wystąpił z partii po Październiku, wstrząśnięty zamordowaniem Imre Nagya. Potem, aż do śmierci, dystansował się od polityki. Czwarty Przyboś to poeta metafizyczny, ekstatyczny, kosmiczny, swoją poezją przekraczający horyzonty programowych przekonań, a także Przyboś chory, szukający wyjaśnień w poezji, stający przed tajemnicą śmierci. Wszystkie postacie Przybosia w wymienionych kontekstach pojawiają się w tej Księdze. Przyboś dzisiaj nie jest twórcą zapomnianym ani poetą ze szkolnego kanonu, dostępnym w uproszczonej i stereotypowej formie, a stale przywoływaną żywą tradycją.

Z recenzji prof. Jacka Łukasiewicza